

3. Lekcja

trzecia

trzy *three*

trzeci, trzecia, trzecie *third*

POSSESSIVE PRONOUNS.

ACCUSATIVE CASE OF SINGULAR PRONOUNS.

LOCATIVE PHRASES.

Mini-lekcja: LOCATIVE CASE FORMATION

scorpion *scorpion*. **Scorpio**. **październik** *October*. **w październiku** *in October*. **listopad** *November*. **w listopadzie** *in November*

3.A. Czy nareszcie jesteś gotowa?

Waiting for someone to get ready to go out.109

3.B. W szkole, na uniwersytecie.

Working at a school. Studying at a university.119

3.C. Interesująca/nudna praca.

Discussing kinds of work.126

3.D. Nie pamiętam.

Asking for an introduction to someone.137

3.E. Bardzo mi miło

A social introduction.144

3. LEKCJA TRZECIA

Gdańsk (German *Danzig*). Poland's main seaport on the **Bałtyk** (Baltic Sea). Its history - German and Polish -- goes back more than a thousand years. Because of its trade connections (it was a member of the Hanseatic League of northern German and Baltic merchant associations), it has always been prosperous. At 455,800 inhabitants, it is the country's 6th most populous city, although the entire **Trójmiasto** (tri-city) area, along with **Gdynia**, **Sopot**, and surrounding towns, numbers around 1,235,000. The **Stare Miasto** (Old Town) section of Gdańsk has been painstakingly restored after massive wartime damage. The 1617 Neptune Statue and Fountain in Gdańsk (pictured) is one of the town's trademarks, as is the late medieval grain elevator in the port.

3.A. Czy już jesteś gotowa?

A husband and wife get ready to go out somewhere.

Mąż: Czy już jesteś gotowa? Czekam na ciebie już dość długo.

Are you ready yet? I've been waiting for you a fairly long time already.

Żona: Nie, nie jestem jeszcze gotowa. Jeszcze się ubieram.

No, I'm not ready yet. I'm still getting dressed.

Mąż: Więc kiedy wreszcie będziesz gotowa?

So when will you be ready at last?

Żona: <Już niedługo, ale...> Nigdy nie będę gotowa, jeśli mnie ciągle będziesz pytać. Lepiej czekaj na mnie na dworze.

<Soon, but...> I'm never going to be ready if you're going to keep asking me. Better wait for me outside.

Mąż: Dobrze, będę tam czekać. <Ale pośpiesz się.>

Fine, I'll wait there. <But hurry up.>

3. LEKCJA TRZECIA

Do zapamiętania:

Będę czekać na dworze.
Będzie lepiej, jeśli będziesz czekać na dworze.
Czekaj na mnie na dworze.
Czekam na ciebie już dość długo.
Czy jesteś już gotowy (gotowa)?
Jeszcze się ubieram.

Już jestem gotowy (gotowa).
Kiedy wreszcie będziesz gotowy (gotowa)?
Lepiej czekaj na mnie na dworze.
Nie jestem jeszcze gotowy (gotowa).
Niedługo będę gotowy (gotowa).
Nigdy nie będę gotowy (gotowa).
Robię makijaż.

Uwagi

ciągle *av* continuously, constantly. **ciągle pytać** keep asking
cierpliwy *aj* patient
czekać -*am* -*asz* **na** +*A* wait for. **czekaj!** wait!
(informal imperative)
długo *av* for a long time
dokąd *av* where to
jeszcze *av* still. **jeszcze nie** not yet
już *av* already. **już nie** no longer,
ma czekać is supposed to wait
makijaż *mi* makeup
mąż *mp* husband
może, może być *av* maybe, perhaps

na dworze outside
niedługo *av* before long, in a bit
odbywać się -*a* *us* 3*p.* take place
palić -*lę* *lisz* *impf*, *pf* **zapalić** smoke
przyjęcie *n* party, reception
pytać -*am* -*asz* ask **o**+*A* ask about. **będzie pytać** (s)he is going to ask.
ubierać się -*am* -*asz* get dressed
ubrany *aj* dressed
więc so, then, in that case
wolno *verbal* one may, it is permitted
wreszcie *av* finally, at last
żona *f* wife

Pytania (first read the Historia)

1. Gdzie odbywa się-take place ta rozmowa?
2. O co pyta mąż? Jak długo on czeka? Dokąd oni idą?
3. Czy żona jest gotowa? Dlaczego? Co ona robi?
4. Kiedy ona będzie gotowa?
5. Jak myślisz, dlaczego mąż już jest gotowy, a żona nie jest jeszcze gotowa?

6. Gdzie mąż będzie czekać? Dlaczego?
7. Skąd wiemy, że żona nie lubi, że mąż pali?
7. Czy ty długo się ubierasz? Czy jesteś zawsze punktualny (punktualna)? Naprawdę-*really*?
8. Czy lubisz czekać, kiedy ktoś się ubiera?
9. Czy jesteś zwykle cierpliwy (cierpliwa)?
10. Czy chcesz teraz-*now* zapalić?

Historia

Mąż i żona gdzieś *idą*. Nie wiemy *dokładnie dokąd*, może na koncert a może na *przyjęcie*. Mąż jest gotowy, a żona nie jest gotowa, bo ona jeszcze się ubiera i robi makijaż. Mąż nie jest *cierpliwy*. On mówi, że już bardzo długo czeka. Pyta, kiedy żona będzie wreszcie gotowa. Żona jest *zirytowana*. Ona odpowiada, że już niedługo będzie gotowa. Mówi też, że ona nigdy nie będzie gotowa, jeśli on ciągle będzie *ją* pytać. Ona mówi, że lepiej będzie, jeśli on będzie czekać na dworze. On *chętnie* się zgadza tam czekać. Dlaczego chętnie? Może on chce *zapalić papierosa*, bo *nie wolno mu* palić w domu.

Idą they are going. **dokładnie** *av* exactly. **dokąd** *av* where to. **może** perhaps, maybe. **przyjęcie** *n* party, reception. **makijaż** makeup. **cierpliwy** *aj* patient. **zirytyzowany** irritated. **ją** her (Accusative case of **ona**). **chętnie** *av* willingly. **zapalić papierosa** to light up a cigarette. **nie wolno mu** he is not permitted.

3. LEKCJA TRZECIA

3.A. GRAMATYKA

REVIEW OF PLACES WHERE THE LETTER **c** OCCURS. The letter **c** is associated with the spelling of four different sounds.

- Other than for the combinations **cz**, **ch**, and **ci**, the letter **c**, without any mark above it, expresses the Polish "ts" sound: **co** what, **taca** tray, **noc** night. The Polish letter **c** never has the sound of "k".
- The combination **cz** expresses the 'hard' "ch" sound similar to *ch* in English *chalk*: **czas** time, **oczy** eyes, **wstecz** backwards.
- The combination **ch** expresses the Polish rough "h" sound: **chyba** perhaps, **ucho** ear, **dach** roof.
- The letter **ć** (kreska **c**) represents the 'soft' "ch" sound similar to *ch* in English *cheap*, but with the tip of the tongue pressed farther forward. The letter **ć** occurs only before consonants and at word-end: **ćma** moth, **lać** to pour. Otherwise, one spells **ci-**; see point e.
- Before **i**, the letter **c** is pronounced the same as **ć**, i.e., it represents the soft Polish "ch" sound: **cicho** "ćicho" quiet, **leci** "leći" it flies, **ciastko** "ćastko" cookie, **zajęcia** "zajęća" classes.

Summary:

spelling	sound	examples
c	"ts"	co
cz	"hard ch"	czas
ch	Polish "h"	chyba
ć	"soft ch"	lać, ćma
ci-	" "	ciasto, cicho

PRACTICE WITH **ć, dź, ń, ś, ź** BEFORE **i** (spelled **ci, dzi, ni, si, zi**). Before the letter **i**, the sounds **ć, dź, ń, ś, ź** are written without the "kreska"; pronunciation remains the same. This principle also holds in reverse; i.e., the combinations **ci, dzi, ni, si, zi** are always to be interpreted as "ći", "dźi", "ńi", "śi", "źi". Practice:

ci "ći" to you **cicho** "ći-cho" quiet, **kości** "ko-ści" bones
dziwny "dźi-wny" strange, **chodźi** "cho-dźi" walks
ani "a-ńi" neither, **nisko** "ńi-sko" low, **pani** "pa-ńi" Ms.
sito "śi-to" sieve, **nosi** "no-śi" he carries
zima "źi-ma" winter, **wozi** "wo-źi" he transports.

3. LEKCJA TRZECIA

PRONOUNCING THE PREPOSITION **w** *in*. The preposition **w** is pronounced as if part of the following word, without any pause. Before voiced consonants, it is pronounced "v": **w banku** "VBAN-ku". Before voiceless consonants, it is pronounced "f": **w kinie** "FKI-nie". The combination **w+w** is pronounced as a double "vv": **w Warszawie** "vvar-SZA-wie"; the combination **w+f** is pronounced as a double "ff": **w fabryce** "FFA-bryce". These different pronunciations of **w** will occur automatically as long as one remembers to pronounce the preposition **w** together with the following word WITH NO BREAK BETWEEN THEM.

Repeating: DO NOT PAUSE EVEN SLIGHTLY BETWEEN THE PREPOSITION **w** (OR ANY ONE-LETTER PREPOSITION) AND A FOLLOWING WORD. THE SPACE IS PURELY VISUAL.

MORE ON POSSESSIVE PRONOUNS, SINGULAR (CONTINUED FROM LESSON 2.A). Personal pronouns have associated possessive forms which, if adjectival, take gender-number-case endings.

base pronoun:	possessive pronoun:
Kto <i>who</i>	czyj, czyja, czyje <i>my, mine</i>
ja <i>I</i>	mój, moja, moje <i>my, mine</i>
ty <i>you (sg., informal)</i>	twój, twoja, twoje <i>your, yours</i>
on <i>he, it</i>	jego <i>his, its</i>
ona <i>she, it</i>	jej <i>her, hers, its</i>
ono <i>it</i>	jego <i>its</i>
reflexive:	swój, swoja, swoje <i>one's own</i>
pan <i>you, sir</i>	pana <i>your, yours, sir's-formal m.</i>
pani <i>you, madam</i>	pani <i>your, yours, madam's-formal f.</i>

Plural pronouns and their possessives:

my <i>we</i>	nasz, nasza, nasze <i>our, ours</i>
wy <i>you-pl.</i>	wasz, wasza, wasze <i>your, yours</i>
oni <i>they-masc.pers., one they-non-masc.pers.</i>	ich <i>their, theirs</i>

3. LEKCJA TRZECIA

NOTES ON POSSESSIVE PRONOUNS

- a. Take special note of the vowel-alternation **o~ó** in **mój moja moje** and **twój twoja twoje**:

mój zeszyt *my notebook* "MUJ"

moja książka *my book* "MO-ja"

moje mieszkanie *my apartment* "MO-je" .

The vowel **ó** here appears when there is no ending; **o** appears when an ending is added. This change appears in various places in Polish grammar. See also, for example, **pokój** *room*, **w pokoju** *in the room*; **stół** *table*, **stoły** *tables*.

- b. The words **jego** *his, its*, **jej** *her*, **pana** *yours (m. formal)*, **pani** *yours (f. formal)* function as possessive adjectives but do not take endings:

Czy to jest jego magnetofon? *Is that his tape recorder?*

Jej sąsiadka jest dość miła. *Her neighbor is rather nice.*

Pana (pani) nazwisko? *Your (last) name, sir (madam)?*

- c. The 3rd-person possessives **jego** *his, its*, **jej** *her*, **pana** *yours (m. formal)*, **pani** *yours (f. formal)* are replaced by **swój, swoja, swoje** *one's own* in the predicate of a sentence if the possessor referred to is the same as the subject:

To jest jego zeszyt. *That is his notebook.*

Czy on ma swój zeszyt? *Does he have his (own) notebook?* The possessor of **zeszyt** is the same as subject of the sentence (**on**); **jego** here would imply "somebody else's notebook".

- d. Questions using **czyj czyja czyje** often use the following construction, where the question-word **czyj czyja czyje** is separated by **to jest** from the word it agrees with:

Czyj to jest ołówek? *Whose pencil is that?* Contrast the pronunciation with **Czy to jest ołówek?** *Is that a pencil?*

Czyja to jest książka? *Whose book is that?*

Czyje to jest dziecko? *Whose child is that?*

- e. Possessive pronouns may occupy the position of predicate adjective, in which case their translation in English changes to 'mine', 'yours', 'his', 'hers', etc.

Ta książka jest moja. *That book is mine.*

Czy ten ołówek jest twój? *Is that pencil yours?*

To dziecko jest nasze. *That child is ours.*

THE WORDS **już** AND **jeszcze**. The four concepts 'still', 'already', 'no longer', and 'not yet' are expressed in Polish by the two words **już** and **jeszcze**, used with or without **nie**:

jeszcze <i>still, yet</i>	już nie <i>no longer</i>
już <i>already</i>	jeszcze nie <i>not yet</i>

In effect, the negative counterpart of **jeszcze** is **już nie**; the negative counterpart of **już** is **jeszcze nie**:

Czy już tam pracujesz? *Are you working there yet (already)?*

Nie, jeszcze tam nie pracuję. *No, I'm not working there yet.*

Czy jeszcze tam pracujesz? *Are you still working there?*

Nie, już tam nie pracuję. *No, I'm not working there any longer.*

Czy twój dziadek jeszcze żyje? *Is your grandfather still alive?*

Nie, on już nie żyje. *No, he's no longer alive.*

As we know from Lesson 2, the word **jeszcze** is often used to express 'else' (i.e., 'in addition', as in **coś jeszcze?** *anything else?* **Ktoś jeszcze?** *anyone else?* It is also used to express 'more' of some food or drink item:

Proszę jeszcze jedno piwo. *One more beer, please.*

Już by itself can be used to urge someone to hurry up, or to express that one is almost ready:

-Czy jesteś gotowy? *Are you ready?*

-Już. *Just about.*

THE USE OF **będę będziesz** TO EXPRESS GENERAL FUTURE INTENT. The future tense forms of **być, będę, będziesz, będą** *be going to, intend to* can be used in combination with an infinitive to express a general future intent, especially with verbs of state or on-going activity:

Jak długo będziesz tu siedzieć? *How long do you intend to sit here?*

For the Polish verb system in all tenses, present, past, and future, see Lesson 7.

3. LEKCJA TRZECIA

ĆWICZENIA 3.A

SINGULAR POSSESSIVE PRONOUNS: czyj, mój, twój, jego, jej, pani, pana.

3.1. *czyj, czyja, czyje whose.*

zeszyt: a. **Czyj** to jest **zeszyt**? *Whose notebook is that?*

b. **Mój**. *Mine.*

mieszkanie-*apartment*, samochód, radio, książka, ołówek, kreda, pióro.

3.1.

3.2. *Referring to nouns with on, ono, ona according to gender.*

biuro: a. Gdzie jest **twoje biuro**? *Where is your office?*

b. **Ono** jest tutaj. *It is here.*

hotel, pokój-*room*, gabinet, szkoła, uniwersytet, bank, mieszkanie, dom, fabryka-*factory*.

3.2.

3.3. *Possessive pronouns in both modifying and predicate position.*

dom: a. Czy to jest **twój dom**? *Is that your house?*

b. Nie, **on** nie jest **mój**. *No, it's not mine.*

długopis, pralka, krzesło, samochód, lampa, zeszyt, książka, radio.

3.3.

3.4. *Personal pronouns into possessive pronouns.*

on, znajomy: Czy to jest **jego znajomy**? *Is that his acquaintance?*

pani, kolega; pan, narzeczona-*fiancée*; ona, znajoma; ty, koleżanka; pan, sąsiad.

3.4.

3.5. **już** vs. **jeszcze nie**.

- pan: a. Czy **pan już jest gotowy**? *Are you ready yet?*
 b. Nie, jeszcze nie **jestem gotowy**. *No, I'm not ready yet.*

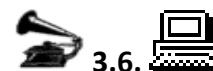
pani, on, ona, twój kolega, twoja koleżanka, ty.

3.6. **jeszcze** vs. **już nie**.

- mieć: a. Czy jeszcze coś **pamiętasz**? *Do you still remember something?*
 b. Nie, już nic nie **pamiętam**. *No, I don't remember anything any more.*

robić, mieć, mówić, rozumieć, wiedzieć, jeść, chcieć.

3.7. Translate the following sentences illustrating the use of **już** and **jeszcze**:

1. I'm already ready.	7. He's no longer working.
2. Are you ready yet?	8. Do you still live in Poznań?
3. I'm not ready yet.	9. I no longer remember.
4. Are you still getting dressed?	10. I'm not tired yet.
5. I'm no longer tired (zmęczony -a).	11. Is anyone else ready?
6. He's already working.	12. Anything else?

3.8. **już** and **jeszcze nie** with verbs.

- pracować: a. Czy już **pracujesz**? *Are you already working?*
 b. Nie, jeszcze nie **pracuję**. *No, I'm not working yet.*

pamiętać, jeść, rozumieć, ubierać się, studiować, być gotowy (-a), być zmęczony (-a).

3. LEKCJA TRZECIA

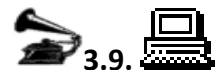
3.9. Exercise 3.8. also makes sense by switching around **już** and **jeszcze**:

- a. Czy jeszcze **pracujesz**? *Are you still working?*
- b. Nie, już nie **pracuję**. *No, I'm not working any longer.*

3.10. Using **będzie**+infinitive to express future intent. Use appropriate question adverbs:

- pracować:
- a. Gdzie **będziesz** pracować? *Where will you work?*
 - b. Nie wiem, gdzie **będę** pracować. *I don't know where I will work.*

studiować, mieszkać, być gotowy (-a), mówić po polsku, ubierać się, rozumieć.

twój dzień, twoja woda 'Your day, your water'. Cindy Crawford, an American supermodel (and centerfold), selling bottled water to Poland, shows that she knows the rules of gender concord in Polish, even if she never did learn how to say **twój** so that a Pole could understand it. Crawford reportedly received \$2.5 million for the highly successful ad campaign. How would Cindy say 'your beer' (**piwo** neuter beer)?

Uniwersytet we Wrocławiu. *Main building of Wrocław University on the Odra river.*

3.B. W szkole, na uniwersytecie

Two friends meet on the street and catch up on family news.

**Jarek: Gdzie mieszka teraz twoja
<młodsza/starsza> siostra?**

Where is your <older/younger> sister Irena living now?

Jadzia: Irena mieszka teraz w Poznaniu. Pracuje tam jako nauczycielka w szkole.

Irena's living now in Poznań. She works there as a teacher in a school.

Jarek: Czy jest zadowolona?

Is she satisfied?

**Jadzia: Tak, jest bardzo zadowolona
<, mimo że niedużo zarabia>.**

Yes, she's very satisfied, <even though she doesn't make very much>.

Jarek: A twój <młodszy/starszy> brat, gdzie on teraz jest?

And your <older/younger> brother, where is he now?

Jadzia: Adam jest teraz we Wrocławiu. Studiuje prawo <na stypendium> na uniwersytecie.

Adam is now in Wrocław. He's studying law <on a scholarship> at the university.

Jarek: Czy on też jest zadowolony?

And is he happy too?

**Jadzia: Nie, on nie jest zbyt zadowolony. Mówi, że jest ciągle zmęczony, bo za dużo pracuje.
<Zresztą on zawsze tak mówi. On lubi narzekać.>**

*No, he's not too happy. He says that he's always tired, because he works too much.
<For that matter, he always talks that way, He likes to complain>.*

3. LEKCJA TRZECIA

Do zapamiętania:

Brat studiuje prawo na uniwersytecie.
Gdzie mieszka teraz twoja siostra?
Gdzie studiuje twój brat?
Moja siostra pracuje w szkole.
On lubi narzekać.
On mówi, że jest ciągle zmęczony.
On mówi, że za dużo pracuje.

On nie jest zbyt zadowolony.
On studiuje prawo we Wrocławiu.
On zawsze tak mówi.
Ona pracuje jako nauczycielka.
Ona mieszka w Poznaniu.
Ona chyba jest bardzo zadowolona.
Ona niedużo zarabia.

Uwagi

ciągle *av* constantly, continually
dużo a lot. **niedużo** not much. **za dużo** too much
Jadzia diminutive or affectionate form of **Jadwiga**.
jako *as*, in the function or capacity of
Jarek diminutive or affectionate form of **Jarosław**
miasto *n* town. **w mieście** in a town
mimo, że *conj* despite the fact that
młodszy *comp aj* younger. **najmłodszy** youngest

narzekać *-am -asz na+A* complain
Poznań Poznan. **w Poznaniu** in Poznan
starszy *comp aj* older. **najstarszy** oldest
stypendium *n* scholarship, fellowship
wierzyć *-rzę -rzysz +D* believe
Wrocław Wrocław. **we Wrocławiu** in Wrocław
zadowolony *aj* satisfied. Often used where English would use 'happy'.
zarabiać *-am -asz* earn, make money
zresztą for all that, for that matter, in any case, as far as that goes

Pytania

1. Jak siostra Jadzi ma na imię? Gdzie ona mieszka? Czy ona pracuje? Co ona robi?
2. Jak jej brat ma na imię? Gdzie on teraz jest? Co on tam robi?
3. Czy jej siostra jest zadowolona? A brat? Czy on też jest zadowolony? Dlaczego (nie)? Czy możemy mu wierzyć?
4. Dlaczego siostra powinna być niezadowolona, mimo, że *even though* nie jest? A dlaczego brat powinien być zadowolony? Dlaczego nie jest?
5. Czy pracujesz? Czy myślisz, że za mało zarabiasz?
6. Czy myślisz, że za dużo pracujesz? Czy jesteś ciągle zmęczony (zmęczona)? Czy zwykle jesteś zadowolony (zadowolona)? Dlaczego (nie)?
7. Lubisz narzekać? Czy znasz osobę, która lubi narzekać?

8. Czy masz brata czy siostrę? Jeśli masz, to gdzie on(a) jest? Co robi? Czy on(a) jest młodszy (młodsza), czy starszy (starsza) od ciebie-*than you*? Czy jest zadowolony (zadowolona)? Dlaczego (nie)? Czy on (ona) dobrze zarabia?

Historia

Jarek i Jadzia *przypadkowo* spotykają się *po długim czasie* gdzieś *na mieście*. Jarek pyta Jadzię co robią teraz jej siostra i brat. *W końcu* on lepiej zna jej siostrę i brata, niż Jadzię. Jadzia odpowiada, że jej siostra Irena jest teraz w Poznaniu, gdzie pracuje jako nauczycielka w szkole. Ona chyba jest bardzo zadowolona, *mimo*, że niedużo zarabia. Jej brat Adam *natomiast* studiuje prawo na uniwersytecie we Wrocławiu, gdzie ma *stypendium*. Nie jest zbyt zadowolony, bo, jak mówi, za dużo pracuje i jest ciągle zmęczony. Zresztą on zawsze tak mówi, bo on lubi *narzekać*.

przypadkowo *av* accidentally. **po długim czasie** after a long time. **miasto** *n* town. **na mieście** downtown. **w końcu** in the end. **mimo**, *że* even though. **natomiast** on the other hand. **stypendium** *n* scholarship, fellowship. **narzekać** complain.

Note: **siostrę**, **brata**, **Jadzię**: Accusative case forms; see section 3.D. below.

Twój Dzień

Tvoja woda

A parodical comment on the earlier Cindy Crawford commercial. **wódka** 'vodka' is formally

the diminutive of **woda** 'water'.

3. LEKCJA TRZECIA

GRAMATYKA 3.B.

REPORTING VERBS (SUMMARY). The main Polish reporting verbs (verbs used to report on speech, thought, events, and states of affairs) are:

mówić -*wię -wiesz* speak, talk, say, **że...**

myśleć -*ślę -ślisz* think, **że...**

odpowiadać -*am -asz* answer, **że...**

pamiętać -*am -asz* remember, **że...** (or: **nie pamiętać, czy...**)

rozumieć -*em -esz* remember

uważać -*am -asz* think, consider, **że...**

wątpić -*pię -pisz* doubt, **że...** or **czy...**

wiedzieć *wiem wiesz* know (information) +**że** (or: **nie wiedzieć, czy...**)

mieć *mam, masz* **wrażenie** have the impression, **że...**

In addition, the adjectives **pewien** (or **pewny**), **pewna** *sure, certain* and **ciekawy** (or **ciekawa** *curious*) are often used in a reporting function in combination with the verb **być**:

Jestem pewien (pewna), że skądś panią znam. *I'm certain I know you (f.) from somewhere.*

Jestem ciekawy (ciekawa), czy pan mnie pamięta. *I'm curious whether you (m.) remember me.*

WORDS FOR 'FRIEND'. Polish distinguishes among words for 'close friend', 'acquaintance', and 'work- or school-mate'.

1. The word for 'work-, classmate, or schoolmate' is **kolega** (*pl koledzy*) f. **koleżanka** (*pl koleżanki*) *colleague*. Remember that the word **kolega**, which takes feminine-like endings, is masculine in gender and so takes masculine modifier-agreement **mój kolega** *my colleague*.

2. The word for 'acquaintance' is **znajomy** (*pl znajomi*) f. **znajoma** (*pl znajome*). These words are adjectives in form but function as nouns.

3. The words **przyjaciół** (*pl. przyjaciele*) **przyjaciółka** f. (*pl przyjaciółki*) *friend* are reserved for especially close friends, people you can confide in and rely on in case of need.

4. English 'boyfriend' and 'girlfriend' are usually rendered in Polish by **chłopak** and **dziewczyna**, respectively. Note that while **dziewczyna** normally means 'girl', the usual word for a (younger) boy is **chłopiec**. The words **narzeczony** and **narzeczona**, literally 'fiancé(e)', are sometimes used in the sense 'steady boyfriend or girlfriend', especially **narzeczony** by women.

PREVIEW OF THE INSTRUMENTAL CASE. As its name implies, the Instrumental case is used to express “means by which,” for example, means of transportation in combination with the verb **jechać** *jade jedziesz* ‘go by vehicle’:

Jadę samochodem (pociągiem, autobusem, tramwajem, taksówką) *I’m going by car (train, bus, trolley, taxi).*

The Instrumental case is also used with verbs that name actions that can be accompanied by a phrase of tool or instrument, for example, **pisać** *piszę piszesz* ‘write’:

Piszę piórem (ołówkiem, długopisem, kredą) *I’m writing with (=by means of) a pen (pencil, ball-point, chalk).*

Probably the most frequent use of the Instrumental case, however, is to express the role of PREDICATE NOUN in a sentence, i.e., a noun linked to the subject noun with a form of the verb **być** *be*:

On jest dobrym studentem (lekarzem, adwokatem). *He is a good student (doctor, lawyer).*

Ona jest dobrą studentką (lekarką, adwokatką). *She is a good student (doctor, lawyer).*

The above two sentences illustrate the Instrumental case endings for adjectives and nouns:

	adjective	noun
masculine and neuter	-ym	-em
feminine	-ą	-ą

The ending **-em** generates a preceding **l** after **k** or **g**: **ołówkiem**. The Instrumental case is also used after certain verbs and prepositions, as is discussed in greater detail in Lesson 6. The most frequent preposition taking the Instrumental case is **z** ‘together with’:

Rozmawiam z naszym sąsiadem (z naszą sąsiadką). *I’m talking with our neighbor.*

COMPARISON OF ADJECTIVES AND ADVERBS WITH STEMS IN CONSONANT PLUS **n**. The adjective **piękny** *beautiful* can be used to illustrate the comparison of adjectives and related adverbs whose stems end in a consonant plus **-n-**:

	adjective	adverb
positive degree	piękny <i>beautiful</i>	pięknie <i>beautifully</i>
comparative degree	piękniejszy <i>more beautiful</i>	piękniej <i>more beautifully</i>
superlative degree	najpiękniejszy <i>most beautiful</i>	najpiękniej <i>most beautifully</i>

The adjectives **głodny** *hungry*, **grzeczny** *well-behaved*, polite, **ładny** *pretty*, **mocny** *strong*, **modny** *fashionable*, **nudny** *boring*, **trudny** *difficult*, **wolny** *free*, *slow* form comparatives and superlatives similarly. The adjectives **mocny**, **nudny**, **trudny**, and **wolny** form positive-degree adverbs in **-o**, not in **-ie**: **mocno**, **nudno**, **trudno**, **wolno**.

3. LEKCJA TRZECIA

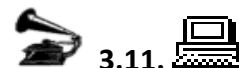
ĆWICZENIA 3.B.

3.11. *że* vs. *czy* after reporting verbs.

moja zadowolona siostra:

- a. Myślę, że **moja siostra** jest **zadowolona**. *I think that my sister is satisfied.*
- b. Nie wiem, czy **moja siostra** jest **zadowolona**. *I don't know whether my sister is satisfied.*

to zepsute radio, ten zmęczony pan, ten interesujący film, twój nowy samochód, to interesujące muzeum, moja zajęta-busy koleżanka, mój spóźniony kolega.

3.11.

3.12. Use either **za dużo** or **za mało** with the following verbs, according to the model.

- pracować:
- a. On za dużo **pracuje**. *He works too much.*
 - b. On myśli, że za dużo **pracuje**. *He says he works too much.*

wiedzieć, rozumieć, robić, mieć, chcieć, studiować, pamiętać, uczyć się, mówić, zarabiać-earn.

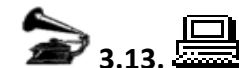

3.12.

3.13. Personal adjectives with **zawsze** and **nigdy nie**.

- spóźniony:
- a. Zawsze jestem **spóźniony** (-a). *I'm always late.*
 - b. Nigdy nie jestem **spóźniony** (-a). *I'm never late.*

chory sick, gotowy, pewien (pewny), zadowolony, zmęczony, zajęty busy.

3.13.

3.14. Words for 'friend' and 'neighbor.' **bardzo** vs. **nie zbyt**. Use appropriate possessive pronouns and adjectives with both gender forms.

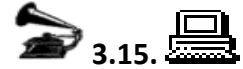
- kolega: **Mój kolega jest bardzo zadowolony, ale moja koleżanka nie jest zbyt zadowolona.**
My m. colleague is satisfied, but my f. colleague is not too satisfied.

przyjaciel, znajomy, sąsiad.

3.15. Using **to** by itself (with or without **jest**) as an identity connector.

ten pan, colleague: Ten pan **to mój kolega**. *That man is my colleague.*

ta pani, acquaintance; Marek, friend; Ewa, colleague; Agata, acquaintance; Adam, boyfriend; Julia, fiancée; Zosia, girlfriend; Mariusz, acquaintance; Ewa, colleague; Artur, neighbor.

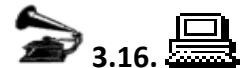

3.15.

3.16. Using the alternate Instrumental construction for the items of 2.15.

Ten pan **to mój kolega**: Ten pan **jest moim kolegą**. *That man is my colleague.*

Use the answers of Exercise 3.15 as cues.

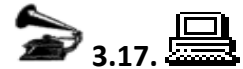
3.16.

3.17. **rozmawiać z**+I 'converse with'. Answers to **Z kim rozmawiasz?** 'With whom are you speaking?'

sąsiad: Rozmawiam z **moim sąsiadem**. *I'm speaking with my neighbor.*

sąsiadka, przyjaciel, szef-boss, znajoma, kolega*, brat, siostra.

***kolega** will take a feminine-like ending, but still masculine modifier agreement.

3.17.

3.18. Comparative of adjectives in consonant plus **-n-**:

trudny egzamin: Ten **egzamin** jest **nudny**, ale **tamten** jest jeszcze **nudniejszy**. *That exam is boring, but that other one is even more boring.*

nudna książka, ładny płaszcz, piękny obraz, modne krzesło, wolny pociąg, mocny papieros-cigarette.

3.19. Superlative adjectives in **naj-**:

nudny egzamin: **Który egzamin** jest **najtrudniejszy?** *Which exam is the hardest?*

Use the cues of exercise 3.18.

3. LEKCJA TRZECIA

biblioteka library. **w** **bilbiotece** in/at the library. In the university library in Poznań.

3.C. Interesująca praca. Chyba pan żartuje.

Can work in a library really be interesting?

Pani Anna: -Rozumiem, że pan pracuje na uniwersytecie.

I understand that you work at the university.

Pan Bernard:- Tak, to prawda, pracuję tam w bibliotece.

Yes, that's right, I work there in the library.

Pani Anna: -Czy to jest interesująca praca?

Is it an interesting job?

Pan Bernard: -Oczywiście. Jest fascynująca.

Of course. It's fascinating.

Pani Anna: -Naprawdę? <Pan mówi poważnie?>

Really? <Are you speaking seriously?>

Pan Bernard: -Naprawdę. Zresztą każda praca jest <równie> interesująca.

Really. For that matter every job is <equally> interesting.

Pani Anna: -Pan chyba żartuje <przesadza>.

You're probably joking <exaggerating>.

Pan Bernard: -Wcale nie. Mówię zupełnie poważnie.

Not at all. I'm speaking completely seriously.

Do zapamiętania:

Czy pani pracuje na uniwersytecie?
Czy to jest interesująca praca?
Każda praca jest interesująca.
Mówię zupełnie poważnie.
Mówisz poważnie?
Naprawdę?
Pan chyba żartuje.
Pani chyba przesadza.

Pracuję w bibliotece.
Rozumiem, że pan pracuje na uniwersytecie.
Ta praca jest fascynująca.
To nieprawda.
To prawda.
Wcale nie.
Wręcz przeciwnie.
Żadna praca nie jest nudna.

Uwagi

każdy, każda, każde *pron aj* each, every
który, która, które *rel pron* who, which
może być can be
naprawdę really
nudny *aj* boring
oczywiście *av* obviously, of course
poważny *aj* serious. **mówić poważnie** be serious, "mean it"

przesadzać *-am -asz* exaggerate
równie equally
wcale nie *phr* not at all
zaczynać *-am -asz* begin
zupełnie *av* completely
żaden żadna żadne *pron aj* no, none, not any
żartować *-tuję -jesz* joke, be kidding

Pytania

1. Gdzie Pan Bernard pracuje?
2. Czy jego praca jest interesująca? Kto tak myśli? Co myśli Pani Anna?
3. Czy praca w bibliotece może być interesująca? Fascynująca? Naprawdę? Czy Pan Bernard nie żartuje (*przesadza-exaggerates*)?
4. Czy zgadzasz się, że każda praca jest równie interesująca? Jaka praca nie jest zbyt interesująca (jest nudna)?
5. Czy ty pracujesz? Czy to jest interesująca praca? Czy ona jest fascynująca? Naprawdę?
6. Jaka praca jest łatwa? Trudna? Wymagająca? Interesująca? Nudna? Męcząca-*tiring*?

3. LEKCJA TRZECIA

Historia

Pani Anna i Pan Bernard są *na przyjęciu* i *rozmawiają*. Anna mówi, że ona rozumie, że Bernard pracuje na uniwersytecie. On odpowiada, że tak, on tam pracuje, ale nie jako profesor albo lektor, tylko jako *bibliotekarz* w bibliotece. Pani Anna pyta go, czy jego praca w bibliotece jest interesująca. Ona chyba myśli, że taka praca *nie może być* zbyt interesująca. Pan Bernard mówi, że *wręcz przeciwnie*, jego praca jest nie tylko interesująca, ale naprawdę *fascynująca*. Zresztą on uważa, że każda praca *może być* interesująca. Pani Anna nie jest taka pewna. Ona myśli, że pan Bernard chyba żartuje, ale on mówi, że nie, mówi zupełnie poważnie. Nie wiemy, co robi Pani Anna, i czy ona myśli, że jej *własna* praca jest interesująca, ale chyba tak.

przyjęcie *n* party. **na przyjęciu** *at* a party. **rozmawiają** *are* conversing. **bibliotekarz** *mp* librarian. **bibliotekarka**. **nie może być** *cannot be*. **wręcz przeciwnie** *phr* quite the contrary. **fascynujący** *aj* fascinating. **może być** *can be*. **własny** *aj* one's own.

każda praca może być interesująca

śmieci *pl* form garbage, rubbish. **śmieciarz** *mp* garbage collector. **śmieciarka** *f* garbage truck. In theory, **śmieciarka** could mean 'female garbage collector,' but in practice it means 'garbage truck. **Czy praca jako śmieciarz może być interesująca? Dlaczego tak myślisz?**

GRAMATYKA 3.C.

THE WORDS **który, która, które** *which* AND **każdy, każda, każde** *each, every*. These two words are often used in tandem:

Która winda jest czynna? *Which elevator is good (operable)?*

Każda winda jest czynna. *Every elevator is good.*

The word **każdy** (-a, -e) may also answer questions formed with **jaki** (-a, -ie):

Jaka praca jest interesująca? *What sort of work is interesting?*

Każda praca jest interesująca. *Every kind of work is interesting.*

Każdy (-a, -e) can also be used pronominally:

Każdy tak mówi. *Everyone talks like that.*

Który (-a, -e) can also be used as a relative pronoun. See Lesson 4.D.

THE WORD **żaden, żadna, żadne** *no, none, not any* +**nie**. This word is more or less the negative of **każdy** (-a, -e). It requires that the verb be negated:

Żadna praca nie jest interesująca. *No work is interesting.*

Żaden film nie jest interesujący. *No film is interesting.*

Żadne dziecko nie jest chore. *No child is sick.*

Bądź legalny. *Be legal!* **Żaden człowiek nie jest nielegalny.** *No man is illegal.* The first sign, on the left, is addressed to unregistered aliens, encouraging them to register. The sign on the right responds to the first sign philosophically. **bądź** is the imperative (command form) of **być**.

3. LEKCJA TRZECIA

SOME LOCATIVE PHRASES. The following phrases, expressing 'place where' after the prepositions **w** *in, at* and **na** *on, at*, for the time moment should be learned next to the basic form of the noun. They exhibit the Locative case, which is required after **w** and **na** in senses of location. Rules for forming the Locative case are presented in the **Mini-lekcja** to this lesson. While the rules are quite regular, they are also rather complex. For the time being, simply learn the Locative form next to the Nominative, and use **w** or **na** plus the Locative form when answering 'where at' questions.

Places

Nominative

apteka *pharmacy*
bank *bank*
biblioteka *library*
biuro *office, bureau*
budynek *building*
dom *house, home*
fabryka *factory*
hotel *hotel*
kawiarnia *café, coffee house*
kino *movie-theater*
kościół *church*
miasto *town*
muzeum *museum*
park *park*
poczta *post-office*
praca *awork, job*
restauracja *restaurant*
sklep *store*
szkoła *school*
szpital *hospital*
teatr *theater*
ulica *street*
uniwersytet *university*

Locative:

w aptece *in/at the pharmacy*
w banku *in/at the bank*
w bibliotece *in/at the library*
w biurze *in/at the office*
w budynku *in the building*
w domu *in the house, at home*
w fabryce *in a factory*
w hotelu *in the hotel*
w kawiarni *in the café*
w kinie *at a movie-theater*
w kościele *in church*
w mieście *in a town, na mieście* *downtown*
w muzeum *in a museum*
w parku *in the park*
na poczcie *at the post-office*
w pracy *at work*
w restauracji *in the restaurant*
w sklepie *in the store*
w szkole *in/at school*
w szpitalu *in the hospital*
w teatrze *in the theater*
na ulicy *on the street*
na uniwersytecie *at the university*

Living quarters, rooms:

akademiku *dormitory*

biurko *desk*

dom *house, hom*

gabinet *office (room)*

kuchnia *kitchen*

łazienka *bathroom*

łóżko *bed*

mieszkanie *apartment*

piętro *floor (story)*

podłoga *floor*

pokój *room*

stół *table*

sufit *ceiling*

ściana *wall*

w akademiku *in the dormitory*

na biurku *on the desk*

w domu *at home*

w gabinecie *in the of fice*

w kuchni *in the kitchen*

w łazience *in the bathroom*

w łóżku *in bed*

w mieszkaniu *in the apartment*

na (pierwszym) piętrze *on the (first) floor*

na podłodze *on the floor*

w pokoju *in the room*

na stole *on the table*

na suficie *on the ceiling*

na ścianie *on the wall*

Events, things one attends

film *film, movie*

impreza *get-together, event*

koncert *concert*

mecz *match, game*

opera *opera*

prelekcja *talk, lecture*

przedstawienie *performance*

przyjęcie *reception, party*

wykład *(university) lecture*

wystawa *exhibit*

zajęcia *class(es)-plural form*

zebranie *meeting, gathering*

na filmie *at a film, movie*

na imprezie *at a get-together, event*

na koncercie *at a concert*

na meczu *at a match, game*

na operze *at the opera*

na prelekcji *at a talk, lecture*

na przedstawieniu *at a performance*

na przyjęciu *at a reception, party*

na wykładzie *at a lecture*

na wystawie *at an exhibit*

na zajęciach *in class(es)*

na zebraniu *at a meeting*

Countries, Polish Cities:

Ameryka *America*

Europa *Europe*

Polska *Poland*

Bydgoszcz *f Bydgoszcz*

Gdańsk *Gdańsk*

Kraków *Kraków*

Lublin *Lublin*

w Ameryce *in America*

w Europie *in Europe*

w Polsce *in Poland*

w Bydgoszczy *in Bydgoszcz*

w Gdańsku *in Gdansk*

w Krakowie *in Krakow*

w Lublinie *in Lublin*

3. LEKCJA TRZECIA

Łódź *f Łódź*

Poznań *Poznań*

Rzeszów *Rzeszów*

Toruń *Toruń*

Warszawa *Warsaw*

Wrocław *Wrocław*

w Łodzi *In Lodz*

w Poznaniu *in Poznan*

w Rzeszowie *in Rzeszów*

w Toruniu *in Toruń*

w Warszawie *in Warsaw*

we Wrocławiu *in Wrocław*

Also: **Stany Zjednoczone** *United States* **w Stanach Zjednoczonych** *in the United States*

SOME LOCATIVE-COMPATIBLE VERBS. The following common verbs of state or activity may be followed by a phrase of location (see further below), answering questions with **gdzie?** 'where?'.
być *jestem jesteś jest* be or *będę będziesz będzie* will be
czekać *-am -asz* wait
jeść *jem jesz* eat
mieszkać *-am -asz* live, reside
pracować *-uję -jesz* work
spać *śpię śpisz* sleep
studiować *-uję -jesz* study (as a course of study)
uczyć się *-czę -czysz* study (try to learn)

One tends to say **Studiuję na uniwersytecie**. *I study at the university*. (more or less the equivalent of saying "I am a student there"), but **Uczę się w bibliotece**. *I'm (momentarily) studying in the library*.

Examples:

On jest teraz w domu. *He is at home now*.

Czy zwykle jesz w restauracji? *Do you usually eat in a restaurant?*

Czekaj na mnie w parku. *Wait for me in the park*.

Mieszkamy i pracujemy w Warszawie. *We live and work in Warsaw*.

Uczę się w bibliotece. *I study in the library*.

Studiuję na uniwersytecie w Gdańsku. *I study at the university in Gdańsk*.

Some important Locative-compatible verbs of body position are

leżeć *-żę -żysz* lie, be lying

stać *stoję stoisz* stand

siedzieć *-dzą -dzisz* sit

wiszieć *-szą -sisz* hang

Examples:

Ona teraz leży chora w łóżku. *She's lying sick now in bed.*

On siedzi teraz w gabinecie. *He's sitting now in his office.*

W pokoju stoi duża lampa. *A large lamp is standing in the room.*

W sypialni wisi duży obraz. *A large picture is hanging in the bedroom.*

Po co masz stać kiedy możesz siedzieć, po co masz siedzieć, kiedy możesz leżeć? Po co masz leżeć jak możesz spać? *Why should you stand when you can sit? Why should you sit when you can lie down? Why should you lie down when you can sleep?*

USING ANALOGY TO FORM THE LOCATIVE CASE. One may often form the Locative case of new nouns based on an analogy to forms already known. For example, on the basis of **ulica** street, **na ulicy** on the street, one can correctly guess **tablica** blackboard, **na tablicy** on the blackboard. From **Warszawa** Warsaw, **w Warszawie** in Warsaw, one may correctly deduce **kawa** coffee, **w kawie** in the coffee. From **hotel** hotel, **w hotelu** in the hotel, one may guess **szpital** hospital, **w szpitalu** in the hospital; and so on. The rules for the formation of the Locative case are given in the **Mini-lekcja** to this lesson.

WAYS TO EXPRESS DISAGREEMENT OR DISBELIEF. We have encountered several ways to express a lack of belief or agreement with something someone says:

Bardzo w to wątpię. *I really doubt that.*

Nie wierzę. *I don't believe it.*

Chyba żartujesz. *You must be joking.*

Nie zgadzam się. *I don't agree.*

Pan(i) przesadza. *You are exaggerating.*

wątpić -pię -pisz w+A doubt

wierzyć -rzę -rzysz +D believe

żartować -tuję -jesz joke

zgadzać się -am -asz agree

przesadzać -am -asz exaggerate

3. LEKCJA TRZECIA

Weather map of Poland. Among the missing are Toruń, just to the east of Bydgoszcz, and Gdynia, close by Gdańsk. Here are the main towns of Poland and their Locative case forms:

Białystok. w Białymstoku
Bydgoszcz. w Bydgoszczy
Gdańsk. w Gdańsku
Gdynia, w Gdyni
Gorzów Wielkopolski. w Gorzowie
Wielkopolskim
Katowice. w Katowicach
Kraków. w Krakowie
Lublin. w Lublinie
Łódź. w Łodzi

Olsztyn. w Olsztynie
Poznań. w Poznaniu
Rzeszów. w Rzeszowie
Sopot. w Sopocie
Suwałki. w Suwałkach
Szczecin. w Szczecinie
Toruń, w Toruniu
Wrocław. we Wrocławiu
Zielona Góra. w Zielonej Górze

ĆWICZENIA 3.C

3.20. *The words który, każdy, żaden.*

- dobra pralka: a. **Która** pralka jest dobra? *Which washing machine is good?*
 b. **Każda** pralka jest dobra. *Every washing machine is good.*
 c. **Żadna** pralka nie jest dobra. *No washing machine is good.*

wymagający lektor, interesująca książka, zmęczony student, zepsute radio.

3.20.

3.21. *Locative phrases with jeszcze and już nie.*

- bank: a. Czy on jeszcze pracuje **w banku**? *Does he still work at the bank?*
 b. Nie, on już nie pracuje **w banku**. *No, he doesn't work at the bank any longer.*

restauracja, hotel, uniwersytet, szkoła, biblioteka, muzeum, poczta, biuro.

3.21.

3.22. *Locative case of countries and towns, with jeszcze and już nie.*

- Polska: a. Czy on jeszcze mieszka **w Polsce**? *Does he still live in Poland?*
 b. Nie, on już nie mieszka **w Polsce**. *No, he doesn't live in Poland any more.*

Ameryka, Kraków, Warszawa, Lublin, Poznań, Łódź, Toruń.

3.22.

3.23. *Various verb phrases with jeszcze and już nie.*

- ty, pracować w biurze: a. Czy jeszcze **pracujesz w biurze**? *Do you still work in an office?*
 b. Nie, już nie **pracuję w biurze**. *No, I no longer work in an office.*

pan, mieszkać w domu; pani, studiować na uniwersytecie; ona, uczyć się w szkole; on, pracować w bibliotece; ty, być zadowolony; pan, mówić po włosku; pani, coś jeść; on, coś robić; ona, coś chcieć. *Note: In the last three items, in the negative response in b, replace coś with nic.*

3.23.

3. LEKCJA TRZECIA

3.24. Locative of place-nouns.

dom: Ona pewnie jest już teraz **w domu**. *She's probably already at home now. Use na with poczta.*

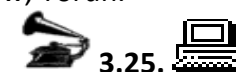
mieszkanie, hotel, restauracja, praca, gabinet, pokój, biuro, poczta.

3.25. More countries and towns in the Locative case.

Polska: Czy byłeś (byłaś) kiedyś **w Polsce**? *Have you ever been to Poland? (The exercise uses 2nd pers. sg. past tense of być; see Lesson5).*

Ameryka, Poznań, Kraków, Bydgoszcz, Wrocław, Gdańsk, Lublin, Łódź, Rzeszów, Toruń.

3.26. Locative case of place-nouns.

dom, praca: a. Czy ona jest **w domu**, czy **w pracy**? *Is she at home or at work?*
b. Ona będzie albo **w domu**, albo **w pracy**. *She'll be either at home or at work.*

bank, biblioteka; hotel, restauracja; kino, koncert; szkoła, uniwersytet; muzeum, park; Poznań, Warszawa; Ameryka, Polska; miasto, kościół; biuro, zebranie.

pierwszy 1st, **drugi** 2nd, **trzeci** 3rd, **czwarty** 4th, **piąty** 5th, **szósty** 6th, **siódmy** 7th, **ósmý** 8th, **dziwíąty** 9th, **dziesíąty** 10th, **Jedenasty** 11th, **dwunasty** 12th.

3.27. Floors. **Na którym piętrze mieszkasz?** *What floor do you live on?*

first: **Mieszkam na pierwszym piętrze.** *I live on the first floor.*

fourth, sixth, tenth, third, seventh, second, eighth, fifth, ninth.

3.D. Sympatyczna koleżanka

One person asks another about his (her) friend, who seems rather nice.

Jurek: -**Jak ma na imię twój kolega** (twoja koleżanka)?

Julia: -**Który** (która)?

Jurek: -**Ten** (ta) **po prawej** <po lewej>.

Julia: -**Leon** (Lena). **Dlaczego pytasz?**

Jurek: -**On** (ona) **wygląda dość sympatycznie.**

Skąd go (ją) **znasz?**

Julia: -**Nie pamiętam, ale znam go** (ją)

od dawna. Chcesz go (ją) **poznać?**

Jurek: -**Tak, bardzo chętnie go** (ją) **poznam.**

Julia: -**To chodź, przedstawię cię mu** (jej). <Sam się przekonasz, czy ona jest tak sympatyczna jak wygląda.>

What's your friend's name?

Which one??

The one on the right (on the left).

Leon (Lena). Why do you ask?

He (she) looks rather nice. Where do you know him (her) from?

I don't remember, but I've known him (her) for a long time. Do you want to meet him (her)?

Yes, I'll meet him (her) very willingly.

So come on, I'll introduce you to him (her). <You'll work out for yourself whether she's as nice as she looks.>

3. LEKCJA TRZECIA

Do zapamiętania:

Bardzo chętnie go (ją) poznam.
Będę pamiętać.
Chcesz ją (go) poznać?
Chodź, przedstawię cię jej (mu).
Jak ma na imię twój kolega?
Jak ma na imię twoja koleżanka?
Nie pamiętam.
Ona wygląda dość sympatycznie.

Sam(a) się przekonasz.
Skąd ją (go) znasz?
ta dziewczyna po prawej stronie.
ten chłopak po lewej stronie.
Twoja koleżanka jest dość sympatyczna.
Twój kolega jest dość sympatyczny.
Znam go (ją) od dawna.

Uwagi

chętnie *av* gladly, willingly. This word is often used to express 'I'd be glad to', as in **chętnie go poznam**. I'll gladly meet him.

go him, **ją** her. The Accusative (direct object) forms of **on**, **ona**. See in the grammar section to this section.

Jurek diminutive or affectionate form of **Jerzy**

nie pamiętam I don't remember. The negation of 'remember' is often used in Polish to express what English often expresses with 'I forget', or 'I can't remember'.

obok *av* alongside, next to

od dawna *av phr* for a long time, since a long time ago

pewnie *av* surely, probably

po lewej (stronie) on the left(-hand side)
po prawej (stronie) on the right (-hand side)

poznać *-am -asz pf* meet. The present tense form of the verb has future meaning.

przedstawić *-wię -wiesz pf* introduce

przekonać się *-am -asz pf* find out for oneself

skąd literally means 'where from'. It also has an idiomatic use in the sense 'why no', 'not at all'.

sympatyczny *aj* nice, sympathetic. *av* **sympatycznie**

znać *-am -asz* know, be familiar with (a person, place, thing). i.e., not in the sense 'know information', which is expressed with **wiedzieć** *wiem, wiesz*.

Pytania

1. Jak ten kolega (ta koleżanka) ma na imię?
2. Skąd Julia go (ją) zna? Jak długo ona go (ją) zna?
3. Czy Jurek chce go (ją) poznać? Jak myślisz: dlaczego on chce go (ją) poznać?
4. Czy Julia zgadza się, że Lena jest sympatyczna?
5. Jak twój kolega (twoja koleżanka) obok ma na imię?
6. Czy znasz go (ją) od dawna? Skąd go (ją) znasz? Jak długo go (ją) znasz?
7. Jak ma na imię twój najlepszy przyjaciel (twoja najlepsza przyjaciółka)? Skąd go (ją) znasz?

Historia

Jurek i Julia są w *klubie studenckim*. Jurek chce wiedzieć, jak ma na imię pewna jej koleżanka, która *stoi* niedaleko. On *pewnie* chce *ją* poznać. Julia odpowiada, że ona ma na imię Lena. Pyta *go*, dlaczego on chce wiedzieć. Jurek odpowiada, że Lena wygląda dość sympatycznie. On pyta, skąd Julia ją zna. Julia odpowiada, że nie pamięta, skąd ją zna, tylko wie, że zna ją *od* dość *dawna*. Czy Jurek chce poznać Lenę? Oczywiście. Bardzo chętnie ją pozna. On *pewnie* chce *dowiedzieć się*, czy ona jest tak sympatyczna, jak wygląda. Przecież nie każda osoba, która sympatycznie wygląda, jest sympatyczna w rzeczywistości.

klub studentcki student club. **stać stoję stoisz stand.** **pewnie** *av* surely, probably. **ją** her (Accusative). **go** him (Accusative). **dowiedzieć się** -*wiem* -*wiesz* *pf* find out. **od dość dawna** for a fairly long time. **rzeczywistość** *f* reality.

3. LEKCJA TRZECIA

GRAMATYKA 3.D.

ACCUSATIVE CASE FORMS OF PERSONAL PRONOUNS (SINGULAR).

When a pronoun is placed in the direct-object position after a verb (the position designating the person or thing receiving the action of the verb), it will appear in its Accusative case form. The following common verbs take objects in the Accusative case:

czekać -am -asz na +A wait for	poznać -am -asz pf meet, get to know
jeść <i>jem jesz jedzą</i> eat	pytać -am -asz o +A ask about
kochać -am -asz love	rozumieć -em -esz understand
lubić -bię -bisz like	słyszeć -szę -szysz hear
mieć <i>mam masz</i> have	spotykać am –asz meet
pamiętać -am -asz remember	widzieć -dzą -dzisz see
patrzeć -rzą -rzysz na +A look at	znać -am -asz know (someone)

Accusative case forms of pronouns are roughly analogous to the Objective forms of English pronouns: *I-me, he-him, she-her, who-whom* (but *you-you*). The subject forms of the pronouns are in the Nominative case. The Accusative forms of the singular personal pronouns are as follows:

Nom.	ja	ty	on	ona	ono	pan	pani	kto	nikt	co	nic
Acc.	mnie	cię ciebie	go jego	ją	je	pana	panią	kogo	nikogo	co	nic
after prep.	mnie	ciebie	niego	nią	nie	pana	panią	kogo	nikogo	co	nic

The alternate long forms **ciebie** and **jego** (Accusative of **ty** and **on**) are emphatic or contrastive: **Ciebie lubię, ale jego nie lubię.** *You I like, but I don't like him.* The forms in the third row above occur after prepositions; see **Czekam na ciebie.** *I'm waiting for you.* **On czeka na nią.** *He's waiting for her.* **Patrzę na niego.** *I'm looking at him.* Nouns and adjectives have Accusative forms as well, introduced for persons just below, and for all nouns in the following lesson.

In normal unemphatic speech, Accusative pronouns usually go in front of the verb, as long as they can avoid absolute initial position:

On ją lubi. *He likes her.*

Lubię cię. *I like you.*

Czy mnie pamiętasz? *Do you remember me?*

Skąd go znasz? *Where do you know him from?*

Dobrze pana pamiętam. *I remember you-m.formal well.*

THE ACCUSATIVE CASE SINGULAR OF NOUNS (INTRODUCTION). The Accusative case of nouns and adjectives, used after verbs called 'transitive' (for example, after **czytać** -am -asz 'read', **mieć** *mam masz* 'have', **pamiętać** -am -asz 'remember', and **znać** -am -asz 'know') is presented in detail in Lesson 4. For the time being, simply learn that feminine nouns in -a take the ending -ę; masculine animate nouns (including both animals and male people) take the ending -a; and inanimate masculine nouns and neuter nouns, have no special Accusative forms; i.e., their Accusative is the same as the Nominative.

Mam brata i siostrę. *I have a brother and a sister.*

Mam kota i psa. *I have a cat and a dog.*

Mam pracę. *I have a job.*

Mam nowy samochód i nowe mieszkanie. *I have a new car and a new apartment.*

Note that with friends and relations, one often does not overtly express "my", which is simply understood:

Czekam na brata. *I'm waiting for my brother.*

Widzę siostrę i jej męża. *I see my sister and her husband.*

THE TWO VERBS 'KNOW'. The verb **wiedzieć** *wiem, wiesz* means 'know information'. It is usually followed by the conjunction **że** 'that' or by a questioning adverb used as a conjunction: **czy** *whether*, **gdzie** *where*, **jak** *how*, **kiedy** *when*, and so forth:

Wiem, że rozumiesz po francusku. *I know that you understand French.*

Nie wiem, kiedy będę gotowy. *I don't know when I'll be ready.*

The verb **znać** *znam, znasz* signifies familiarity with some person or thing. It is followed by direct objects in the Accusative case.

Dobrze go znam. *I know him well.*

Kogo tu znasz? *Whom do you know here?*

THE TWO VERBS 'MEET'. The verb **spotykać** -am -asz means 'meet in the sense of running into someone or getting together with someone, whom one already knows. The verb **poznać** -am -asz means 'meet' in the sense of getting to know someone for the first time.

Spotykam go codziennie. *I run into him every day.*

Chętnie ją poznam. *I'd be glad to meet her.*

3. LEKCJA TRZECIA

ĆWICZENIA 3.D

*ACCUSATIVE CASE OF SINGULAR PRONOUNS. Unless instructed otherwise, omit 1st and 2nd person subject pronouns; do not omit 3rd person subject pronouns, including **pan** and **pani**. Follow the suggested word order.*

3.28. on: Dobrze **go** znam. *I know him well.*

ona, ty, pan, pani, ono.

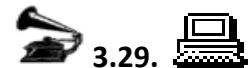

3.28.

3.29. ja, ty: **Pamiętam cię**. *I remember you*

on, ona; ona, on; ja, pani; on, pan; ona, ja.

*You may use the verbs **lubić** or **rozumieć** instead of **pamiętać**.*

3.29.

3.30. on, pani: **On skądś panią zna**. *He knows you (fem. formal) from somewhere.*

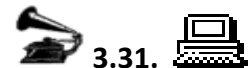
ona, pan; ja, ty; on, ja; on, ona; ja, on.

3.30.

- 3.31. on, pani: a. **On panią lubi**. *He likes you (fem. formal).*
b. **Czy pani go lubi?** *Do you (fem. formal) like him?*

ona, pan; ja, ty; on, ona.

3.31.

3.32. ty: *Contrast of Accusative pronouns after verbs and after prepositions.*

- a. **Lubię cię**. *I like you.*
b. **Czekam na ciebie**. *I'm waiting for you.*

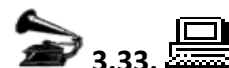
on, ona, pani, pan, ono.

3.32.

3.33. on, ona, park: **On** czeka na **nią w parku**. *He's waiting for her in the park.*

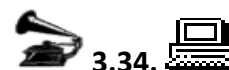
ona, on, teatr; ja, pan, pokój; on, pani, muzeum; ja, ty, poczta; ty, ja, kościół.

3.34. *Use the verbs in the second person, all with the Accusative case of **ja**. Remember which verbs take prepositions. Then do the same with **on** and **ona**.*

rozumieć: **Rozumiesz** mnie? (go, ją).

widzieć, lubić, patrzeć na, znać, pamiętać, czekać na, kochać, słyszeć.

3.35. *Accusative case of people.*

Lena: Chcesz poznać **Lenę**? *Do you want to meet Lena?*

Jan, Staś, Anna, Jadzia, Adaś, Zosia, Krzyś.

3.36. *Practice with the Locative case. Describe the picture below as completely as you can, making use of the vocabulary provided, and other vocabulary you know.*

Pies i pan *dog and master*. **kaganiec** muzzle. **w kagańcu** in a muzzle. **ławka** bench. **na ławce** on the bench. **park** park. **w parku** in the park. **smycz** *f* leash. **na smyczy** on a leash. **spacer** stroll. **na spacerze** on a stroll. **trawa** grass. **na trawie** on the grass. **pies** dog. **pan** (here:) master.

3. LEKCJA TRZECIA

3.E. Bardzo mi miło

A social introduction. The man in the picture is probably not going to get one.

A: -Interesująca prelekcja, prawda?

An interesting talk, wasn't it?

B: -Fascynująca.

Fascynująca.

A: -Pan(i) pozwoli, że się przedstawię. Jan Śliwiński (Joanna Śliwińska).

Allow me to introduce myself. Jan Sliwinski (Joanna Sliwinska).

B: -Bardzo mi miło. Danuta Trzmiel (Dariusz Trzmiel).

Nice to meet you. Danuta Trzmiel. (Dariusz Trzmiel).

A: -Mam wrażenie, że skądś panią (pana) znam.

I have the impression that I know you from somewhere.

B: -To chyba niemożliwe, nie jestem stąd.

That's probably impossible, I'm not from here.

A: -A skąd pani (pan) jest <jeśli można zapytać?>?

And where are you from <if one may ask?>

B: -Z Chicago.

From Chicago.

A: -<A może pan(i) zna mojego wujka (moją ciocię)? On (ona) mieszka w Chicago.

<Oh, maybe you know my uncle (my aunt). He (she) lives in Chicago.

B: -Na pewno nie.>

Surely not.>

Do zapamiętania:

Bardzo mi miło.

Mam wrażenie, że skądś panią (pana) znam.

Może pani zna mojego wujka (moją ciocię)?

Można zapytać skąd pan(i) jest?

Na pewno nie.

Nie jestem stąd.

Pan(i) pozwoli, że się przedstawię.

Skąd pan(i) jest?

Skądś panią (pana) znam.

To chyba niemożliwe.

Uwagi

bardzo mi miło literally, 'it's very nice for me'

Danuta Trzmiel (trzmiel bumblebee). Women's last names ending in a consonant do not take endings.

Joanna Śliwińska. Last names ending in **-ski** take adjectival endings, so the feminine last name is **Śliwińska**

mi to, for me. The short Dative case form of **ja**

można *verbal+infin* one can, one may

pan (pani) pozwoli. literally, 'you will allow'.

pozwolić *-lę -lisz pf* allow, permit

prelekcja *f* talk, public lecture

przedstawić *-wię -wiesz pf* present, introduce.

przedstawić się introduce oneself

rozumiem is often used where English would use "I see"="I understand"

skąd *av* from where. **skądś** from somewhere

skoro *conj* since

stąd *av* from here.

tajemnica *f* secret

...że się przedstawię that I'll introduce myself

znać się *-am -asz* know each other

Pytania

1. Jak ta kobieta się nazywa? A ten mężczyzna?
2. Czy on ją zna? [Nie, nie zna jej.] Czy ona go zna? [Nie, ona nie zna go.]
3. Dlaczego ten pan mówi, że chyba zna tę kobietę, kiedy to nie jest zbyt prawdopodobne?
4. Skąd on może ją znać, skoro ona nie jest stąd? Skąd ona jest?
5. Jak myślisz: jaka będzie kontynuacja tej rozmowy?
6. Czy wiesz, skąd jest twój kolega (twoja koleżanka) obok?
7. A czy ty jesteś stąd-*from here*? Skąd jesteś, jeśli nie jesteś stąd? Czy to jest tajemnica-*secret*?
8. Czy czasami masz wrażenie, że znasz kogoś, ale nie pamiętasz skąd?
9. Czy masz wujka albo ciocię, który (która) mieszka w Chicago? Dlaczego nie?

3. LEKCJA TRZECIA

Historia

Jan Śliwiński i Danuta Trzmiel są na przyjęciu na uniwersytecie *po prelekcji*. *Stoją obok siebie*. Jedzą *kanapki* i piją wino. Prelekcja o *reinkarnacji* *była* bardzo ciekawa. Jan myśli, że Danuta wygląda interesująco, *więc przedstawia jej się*, i Danuta też się przedstawia. Jan mówi, że ma wrażenie, że on skądś zna Danutę, ale Danuta mówi, że ona nie jest stąd, *więc* to chyba nie jest możliwe. Kiedy Jan pyta, skąd ona jest, ona odpowiada, że jest z Chicago. Jan *nadal* myśli, że musi ją skądś znać, ale skąd? Może *znali się w innym życiu* albo w innym *wcieleniu*, mówi Jan. Nie, to też jest chyba nieprawdopodobne, mówi Danuta, jak również sugestia, że Danuta zna jego wujka w Chicago. Jaka będzie kontynuacja tej rozmowy?

prelekcja *f* talk. **po prelekcji** after a talk. **stoją obok siebie** they are standing next to one another. **kanapka** *f* sandwich. **reinkarnacja** *f* reincarnation. **była** was (f.). **więc** so. **przedstawiać się** -am -asz *impf* introduce o.s. **jej** to her (Dative of **ona**). **nadal** *av* still, continually. **znali się** they knew one another. **w innym życiu** in another life. **wcielenie** *n* incarnation. **małoprawdopodobny** *aj* unlikely. **jak również** as likewise. **rozmowa** *f* conversation.

kanapki (*open-faced party sandwiches*): one thing sure to be found at almost any Polish **przyjęcie**. The word **kanapka** can refer to any old sandwich, usually open face, but the art of making appetizing-looking party canapés, including the artistic slicing of cucumbers, radishes, and other vegetables, over a bed of some kind of spread (a favorite being flavored lard) is a carefully maintained tradition among Polish women. Magazine articles and entire websites are devoted to the subject.

GRAMATYKA 3.E.

SOME USEFUL ADVERBS:

chyba <i>probably</i>	nadal <i>still, continually</i>	trochę <i>a little</i>
ciągle <i>constantly</i>	naprawdę <i>really</i>	widocznie <i>evidently</i>
czasami <i>sometimes</i>	nigdy nie <i>never</i>	za dużo <i>too much</i>
często <i>often</i>	podobno <i>supposedly</i>	za mało <i>too little</i>
dokładnie <i>exactly</i>	prawie <i>probably</i>	zaraz <i>right away</i>
dużo <i>a lot</i>	prawdopodobnie <i>probably</i>	zawsze <i>always</i>
ledwo <i>hardly, barely</i>	prawie <i>almost</i>	zbyt <i>too, too much</i>
mało <i>not much</i>	rzadko <i>rarely</i>	zwykle <i>usually</i>
na pewno <i>surely</i>	teraz <i>now</i>	

Adverbs modify the meaning of adjectives, verbs, or other adverbs:

modifies an adjective:	Jestem <u>ciągle</u> zmęczony. <i>I'm constantly tired.</i>
modifies a verb:	On <u>dużo</u> rozumie. <i>He understands a lot.</i>
modifies another adverb:	Ona jest <u>prawie</u> zawsze zajęta. <i>She is almost always busy.</i>

SOME PROFESSIONS. The second word given is the female variant, if it exists.

adwokat , f. adwokatk a lawyer	kelner , f. kelnerka waiter
aktor , f. aktork a actor (f. actress)	lekarz , f. lekarka doctor
architekt architect	listonosz letter carrier
bibliotekarz , f. bibliotekark a librarian	marynarz sailor*
dentysta , f. dentystk a dentist	nauczyciel , f. nauczycielk a teacher
dziennikarz , f. dziennikark a journalist	ochroniarz , f. ochroniark a security guard
ekspedient , ekspedientk a salesperson	pielęgniarz , f. pielęgniark a nurse
farmaceuta , f. farmaceutk a pharmacist	profesor professor
fryzjer , f. fryzjerk a barber, hairdresser	sekretarka f secretary
informatyk information technology (IT) worker	śmieciarz garbage collector
inżynier engineer	terapeuta , terapeutk a therapist
	urzędnik , f. urzędniczk a clerk, office-worker

* Instead of meaning 'female sailor', as might be expected, **marynarka** means 'sportscoat.'

The conjunction **jako** *as* can be used with professions in the phrase **pracować jako** *work as, in the capacity of*.

Mój brat pracuje jako adwokat. *My brother works as an lawyer.*

Moja siostra pracuje jako farmaceutka. *My sister works as a pharmacist.*

ĆWICZENIA 3.E.

3.37. Think of a short sentence to go with each of the adverbs.

ciągle: **Jestem ciągle zmęczony (-a).** *I'm constantly tired.*

czasami, często, dużo, mało, na pewno, nadal, naprawdę, pewnie, prawie, rzadko, za dużo. za mało, zawsze, zwykle.

3.38. *Using various adverbs with Locative phrases.*

praca, always: On jest **zawsze w pracy.** *He's always at work.*

biblioteka, aurely.; biuro, constantly; gabinet, ususally; kościół, never; park, often; szkoła, sometimes; łóżko, now.

3.39. *Places to work.*

kelner: **Kelner pracuje w restauracji.** *A waiter works in a restaurant.*

adwokat, aktor, dentysta (gabinet), ekspedient, urzędnik, nauczyciel, profesor, lekarz, inżynier, farmaceuta, bankier, śmieciarz, fryzjer (salon), marynarz (stat[e]k).

3.40. *Adverbs. From the list of adverbs above (Gramatyka 3.A), or other adverbial phrases that you know, find at least three that would especially logically fit in the blanks:*

1. Ta pani _____ nie jest stąd. (**chyba, pewnie, podobno**)
2. Mój brat _____ pracuje.
3. Ten pan _____ mówi zbyt szybko.
4. On _____ będzie teraz w domu.
5. Moja siostra _____ mówi.

3.41. Give a question that the statement might answer:

Nie, nie jestem jeszcze gotowa. **Czy już jesteś gotowa?**

1. Jeszcze się ubieram.
2. Już niedługo będę gotowa.
3. Dobrze, będę czekać na ciebie na dworze.
4. Moja siostra mieszka teraz w Poznaniu.
5. Siostra pracuje jako nauczycielka w szkole.
6. Mój brat jest teraz we Wrocławiu.
7. Brat studiuje na uniwersytecie.
8. Brat mówi, że jest ciągle zmęczony, bo za dużo pracuje.
9. Brat jest zawsze zmęczony, bo za dużo pracuje.
10. Pracuję w bibliotece na uniwersytecie.
11. Praca w bibliotece jest zawsze interesująca.
12. Mój kolega ma na imię Jan.
13. Znam ją od dawna.
14. Nie jestem stąd.

3.42. Sentence pairs based on the conversations. Translate into Polish and try to expand some of them into longer conversations.

1. Where is your sister living now?

She's living in Warsaw.

2. Does your sister work?

Yes, she works as a teacher in a school.

3. Is your sister satisfied?

Yes, she's very satisfied.

4. Where is your brother now?

My brother is in Krakow.

5. What does your brother do?

He's studies at the university.

6. Is he satisfied?

No, he says he works too much.

7. Is he satisfied?

No, he's never satisfied.

8. He says he's always tired.

He always talks that way.

9. If I remember rightly, you work in the library.

Yes, that's right.

10. Is that a good job?

I don't know whether it's good.

11. The work is always interesting.

Can work in a library really be interesting?

12. Is that job interesting?

Every job can be interesting.

3. LEKCJA TRZECIA

13. What's your friend's name?

Jadwiga. Why do you ask?

14. Where do you know him/her from?

I don't remember, but I know him/her for a long time.

15. Your colleague is rather nice.

Do you want to meet him/her?

16. Do you want to meet him (her)?

Yes, very gladly.

17. Are you ready yet?

No, I'm not ready yet.

18. I'm still dressing.

Well then when will you be ready?

19. When will you finally be ready?

I'll never be ready.

20. You speak Polish quite well.

I speak French even better.

21. I have the impression I know you from somewhere.

That's impossible. I'm not from here.

22. Allow me to introduce myself: Jan Nowak.

Nice to meet you. Ewa Kot.

23. Better wait for me outside.

Fine. I'll wait there.

24. That work is really fascinating.

You must be joking.

24. You must be joking.

No, I'm speaking completely seriously.

25. How do you feel today?

I can't complain.

3.43. Fill in the blanks:

1. **Chcesz --- poznać?**

him (her)

2. **Czy już jesteś ---?**

ready (f.)

3. **Czy on --- jest zadowolony?**

also

4. **Czy praca w szkole ---**

interesująca? can be

5. **--- pytasz?**

why

6. **--- się ubieram.**

still

7. **--- praca jest interesująca.**

every

8. **Kiedy będziesz --- gotowa?**

Finally, at last

9. **Mój brat jest --- w Krakowie.**

now

10. **On mówi, że --- jest zmęczony.**

constantly

11. **Ona mówi, że --- pracuje.**

too much

12. **Nie jestem --- gotowy.**

yet

13. **Nie jestem ---.**

from here

14. Ona jest --- sympatyczna. rather	28. Jej sąsiadka jest --- miła. rather
15. On nie jest --- zadowolony. too	29. --- tu znasz? Whom
16. Pan (pani) pozwoli, ---. that I introduce myself	30. Lubię ---. you
17. On pracuje --- w szkole. as a teacher	31. Nie, on --- żyje. no longer
18. --- go znasz? From where	32. On nie jest ---, czy mnie pamięta. certain
19. Ona nie jest taka miła ---. as she looks	33. Ona mówi, że będzie ---. late
20. Tak, to ---. right	34. Pamiętam ---. you (male, formal)
21. To chyba ---. impossible	35. Ta książka jest ---. mine
22. --- pana (panią) znam. from somewhere	36. ---, że on za dużo pracuje. I think
23. Znam ją ---. for a long time	37. ---, że on będzie w domu. I doubt
24. Kiedy on będzie ---? at home	38. ---, że on tam mieszka. I know
25. Czy to jest --- rower? his	39. Skądś --- pamiętam. you (female, formal)
26. --- to jest rower? Whose	40. Ona będzie teraz ---. In the office
27. --- to jest dziecko? Whose	41. Mówię ---. seriously

3.44. Vocabulary in a grammatical context.. Replace the word or words in boldface with another word in a form adapted to the grammatical context. In some instances the choice is very broad, in others it may be restricted to one or two items.

1. Czy to jest jego magnetofon?	4. Jej sąsiadka jest dość miła .
2. To nie jest moja siostra.	5. Jej sąsiadka jest dość miła.
3. To nie jest moja siostra .	6. Czyje to jest dziecko ?

7. Czyj to jest **ołówek**?
8. Już tam nie **pracuję**.
9. Będę **wiedzieć** dopiero jutro.
10. Nic nie **pamiętam**.
11. Moja siostra nie jest **zadowolona**.
12. **Rozumiem**, że pan jest żonaty.
13. Czy dobrze **go** znasz?
14. Czy dobrze go **znasz**?
15. On **za dużo** rozumie.
16. Już jesteś **gotowa**?
17. Ta pani to **moja koleżanka**.
18. Ona pracuje w **hotelu**.
19. Każda winda jest **czynna**.
20. Żaden **samochód** nie jest **dobry**.
21. Janek jest jeszcze w **łóżku**.
22. Magda jest jeszcze na **zajęciach**.
23. Zyta już nie mieszka w **Toruniu**.
24. Która **pralka** działa?
25. Zosia będzie teraz na **zebraniu**.
26. Czekam na **ciebie** już dość długo.
27. Czy pamiętasz **mnie**?
28. Czy **pamiętasz** mnie?
29. Skądś **panią** znam.
30. Bardzo **dobrze** wyglądasz dzisiaj.
31. Czekam na **niego** w **parku**.
32. Chcesz poznać **Lenę**?
33. Brat pracuje jako **adwokat**.
34. Siostra pracuje jako **nauczycielka**.

kiosk (news-stand plus). The **kiosk** is a mini variety store, usually located near a bus or trolley stop. Besides trolley and bus tickets, kiosks are the place to turn not only for newspapers, magazines and cigarettes, but also often such things as postcards, maps, cheap cosmetics, laundry products, writing supplies, batteries, phone cards, cheap toys, chewing gum and candy bars, sometimes lottery tickets—in general, whatever the kiosk owner thinks people will buy.

Mini-lekcja: Miejscownik *The Formation of the Locative Case of Nouns and Adjectives*

The Locative case is easy to use and hard to form. It is used after the prepositions **w** 'in' and **na** 'on, at' in senses of locations, and after the prepositions **o** 'about', **po** 'after', **przy** 'near'. Experience shows that the Locative case of nouns is best learned first on the example of actual forms rather than rules for forming it. However, for those who are interested in learning the rules at this point, here they are. They are fairly complex but quite reliable. The rules depend on the distinction between so-called functionally 'hard' and 'soft' consonants. Here is a chart of Polish Hard and the corresponding Soft consonants they change to.

Hard	p	b	f	w	m	t	d	s	z	n	ł	r
Soft, spelled	p' pi-	b' bi-	f' fi-	w' wi-	m' mi-	ć ci-	dź dzi-	ś si-	ź zi-	ń ni-	l-	rz-

Hard	k	g	ch	st	zd	sł	zł	sn				
Soft, spelled	c	dz	sz	ść ści-	źdź ździ-	śl-	źl-	śń śni-	cz	ż	j	

RULES FOR FORMING THE LOCATIVE CASE:

1. MASCULINE AND NEUTER NOUNS

(a) If the stem ends in a hard consonant other than **k, g, ch**, the consonant is softened, and the ending is **-e**: **zeszyt**, L **zeszycie** *notebook*; **stół**, L **stole** *table*; **bar**, L **barze** *bar*; **krzesło**, L **krześle** *chair*; **biuro**, L **biurze** *office*.

(b) If the stem ends in a soft consonant, or in **k, g, ch**, the ending is **-u**: **hotel**, L **hotelu** *hotel*; **mieszkanie**, L **mieszkaniu** *apartment*; **ręcznik**, L **ręczniku** *towel*; **pudełko**, L **pudełku** *box*. Exceptional in taking **-u**: **dom**, L **domu** *house, home*; **pan**, L **panu** *Sir*; **syn**, L **synu** *son*.

(c) The adjective ending for both masculine and neuter adjectives is **-ym (-im)**: **dobrym** *good*, **drogim** *expensive, dear*, **moim** *my*. See **w dobrym hotelu** *in a good hotel*, **w drogim mieszkaniu** *in an expensive apartment*, **w moim domu** *in my house*.

2. FEMININE NOUNS

(a) If the stem ends in a hard consonant, including **k, g, ch**, the consonant is softened, and the ending is **-e**: **kobieta**, L **kobiecie** *woman*; **książka**, L **książce** *book*.

(b) If the stem ends in a soft consonant, the ending is **-y (-i)**: **ulica**, L **ulicy** *street*; **rzecz**, L **rzeczy** *thing*; **restauracja**, L **restauracji** *restaurant*; **sala** *hall*, L **sali**. Spelling

3. LEKCJA TRZECIA

rule: if the soft consonant is **j** or **l**, or is spelled **C+i-** (as **Zosia** = **Zoś-a**), write **i**; otherwise, write **y**.

(c) The feminine adjective ending is **-ej**: **nowej** *new*, **drogiej** *expensive, dear*, **mojej** *my*. See **w nowej książce** *in a new book*, **w drogiej restauracji** *in an expensive restaurant*, **w mojej szkole** *in my school*.

3. LOCATIVE PLURAL

(a) The Locative plural for all nouns is **-ach**: **sklep, sklepach** *store*; **mieszkanie, mieszkaniach** *apartment*, **ulica, ulicach** *street*.

(b) The adjective ending is **-ych (-ich)**: **nowych** *new*, **drogich** *expensive, dear*, **moich** *my*. See **o nowych sklepach** *about the new stores*, **o drogich mieszkaniach** *about expensive apartments*, **o moich zeszytach** *about my notebooks*.

NOTES:

a. Before the ending **-e** (**e** plus preceding consonant-softening), nouns containing **ia** or **ió** in the stem before **t, d, s, z, r, ł** may change **ia** to **ie** and **io/ió** to **ie** (**sąsiad**, L **sąsiedzie** *neighbor*; **miasto**, L **mieście** *town*; **kościół**, L **kościółce** *church*); **miara**, L **mierze** *measure*.

b. The possible change of root **ą** to **ę** and **ó** to **o** in masculine nouns before all endings holds here too: **mąż**, L **mężu** *husband*, **stół**, L **stole** *table*. Mobile (dropping) **e** occurs before endings in many masculine noun stems, especially before **k**: **budynek**, L **budynku** *building*.

Exercise. Here are some nouns that were not used in illustrations of the Locative case in 3.C. above. Use either analogy with the Locative form of words you know, or apply the above rules to form the Locative. Give the form together with one of the prepositions **o** *about*, **w** *in*, or **na** *on, at*, depending on what makes sense: HIDE THE ANSWERS BELOW AND THEN CHECK YOUR OWN ANSWERS AGAINST THEM. **siostra** *sister*, **brat** *brother*, **kreda** *chalk*, **plecak** *backpack*, **kosz** *basket*, **koło** *wheel*, **obraz** *picture*, **fotel** *armchair*, **torebka** *handbag*, **zdanie** *opinion*, **talerz** *plate*, **noga** *leg*, **piwo** *beer*, **zupa** *soup*, **sala** *lecture hall*, **pióro** *pen*, **student** *student*, **autobus** *bus*.

Do the exercise a second time, this time using an adjective or pronominal modifier of your choice with each noun.

What would the Locative case of these adjectival nouns be?: **znajomy** *m. acquaintance*, **narzeczona** *fiancée*, **krewny** *m. relative*.

ANSWERS: **o siostrze, o bracie, o kredzie, w plecaku, w koszu, na kole, na obrazie, w fotelu, w torebce, o zdaniu, na talerzu, na nodze, w piwie, w zupie, w sali, o piórze, o studencie, w autobusie. znajomym, narzeczonej, krewnym.**

Konwersacje uzupełniające

A. W kiosku *at a kiosk*

-Poproszę zapałki i dwa bilety autobusowe.	<i>I'd like some matches and two bus tickets.</i>
-Siedem złotych proszę.	<i>Seven zlotys please.</i>
-A czy ma pan/pani plan miasta?	<i>And do you have a map of the city?</i>
-Tak, mam bardzo ładny plan.	<i>Yes, I have a very pretty map.</i>
-To poproszę też plan.	<i>Then I'd like the map too.</i>
-Proszę bardzo. Piętnaście złotych razem proszę.	<i>Very well. Fifteen zlotys altogether please.</i>

B. Przy stoisku *at a sales stand*

-Proszę pana/pani, ile kosztują te ciemne okulary/klipsy?	<i>Excuse me sir, how much do those dark glasses/clip-on earrings cost?</i>
-Szśćdziesiąt złotych.	<i>Sixty zlotys.</i>
-Dlaczego są takie drogie?	<i>Why are they so expensive?</i>
-Są bardzo oryginalne <modne>.	<i>They are very original <stylish>.</i>
-Czy pan/pani weźmie pięćdziesiąt?	<i>Will you take fifty for them?</i>
-Tak. Zapakować panu/pani?	<i>Yes. Shall I wrap them up for you?</i>
-Nie, dziękuję. Będę je nosić.	<i>No thanks. I'll wear them.</i>

C. Mydło i koperty

- Idziesz na spacer?	<i>Are you going on a walk?</i>
- Nie, do sklepu <kiosku>. Chcę kupić papierosy.	<i>No, to the store <to a kiosk>. I want to buy cigarettes.</i>
- To chodźmy razem. Ja też muszę coś kupić.	<i>So let's go together. I also have to buy something.</i>
- Co?	<i>What?</i>
- Mydło i koperty.	<i>Soap and envelopes.</i>

Some other cosmetics (**kosmetyki**):

dezodorant *mi* deodorant

krem *mi* crème

krem do golenia shaving cream

maskara *f* mascara

pasta do zębów toothpaste

szampon *mi* shampoo

szminka *f* lipstick

woda kolońska cologne

D. W Polsce

-Czy był Pan (była Pani) kiedyś w Polsce?	<i>Have you ever been to Poland?</i>
-Tak, byłem (byłam) we wszystkich większych miastach.	<i>Yes, I've been in all the larger cities.</i>
-Gdzie mianowicie?	<i>Namely where?</i>
-W Warszawie, w Krakowie, w Gdańsku, w Poznaniu, we Wrocławiu.	<i>In Warsaw, Krakow, Gdansk, Poznań, in Wrocław.</i>
-A czy był(a) pan(i) kiedyś w Lublinie?	<i>And Have you ever been to Lublin?</i>
-Nie, w Lublinie akurat nie byłem (byłam).	<i>No, I actually haven't been to Lublin.</i>
-Szkoda. To bardzo ciekawe miasto.	<i>Too bad. That's a very interesting town.</i>

E. W hotelu in a hotel

- Dobry wieczór. Czy są jeszcze wolne pokoje w hotelu?	<i>Good evening. Are there still rooms available in the hotel?</i>
- Tak, mamy jeszcze jeden pokój.	<i>Yes, we still have one more room.</i>
- Dobrze, biorę go. Ile kosztuje doba?	<i>Good, I'll take it. How much does a night cost?</i>
- Siedemdziesiąt euro <za jedną noc>. Czy mogę poprosić o pana paszport?	<i>Seventy euro <for one night>. May I ask for your passport, please?</i>
- Proszę bardzo. Czy w hotelu jest restauracja?	<i>Here you are. Is there a restaurant in the hotel?</i>
- Tak, jest, na pierwszym piętrze.	<i>Yes, there is, on the first floor.</i>

doba *f* twenty-four hour period

F. W operze, na operze in the opera, at the opera

- Co słysząc u twojej siostry Anny?	<i>What's up with your sister Anna?</i>
- Anna mieszka teraz w Łodzi. Śpiewa tam w operze.	<i>Anna is in Łódź. She sings there in the opera.</i>
- Coś takiego! To może ją tam nawet kiedyś słyszałem (słyszałam).	<i>You don't say? Maybe I've even heard her there sometime.</i>
- To bardzo możliwe. Śpiewała ostatnio w "Aidzie".	<i>That's very possible. She sang recently in "Aida".</i>
- Na "Aidzie" akurat nie byłem (byłam), ale słyszałem (słyszałam), że była świetna.	<i>I actually didn't see "Aida", but I heard it was great.</i>